



Què és la Mediterrània?

EDITORIAL

Una pregunta així obri l'article de Predrag Matvejevic en aquest número especial de la revista *Nexe, debats valencians* dedicada a reflexionar i debatre sobre el present i el futur de la cooperació entre les dues ribes de la mar Mediterrània o entre les quatre, si acceptem els quatre punts cardinals tradicionals. La decisió no està exempta d'importància. El nord i el sud són àmbits específics geoeconòmics i socials molt significatius, però també cal considerar l'orient i l'occident d'aquesta mar entre terres. Amb aquesta quadripartita consideració, l'anàlisi seria més acurada. Nord i sud són àmbits massa monolítics, massa irreal. La visió paral·lela est-oest, una mena de tercera via, tempera la distància entre el septentrió i l'austre. A l'occident estem els valencians i per això en som una part implicada. Els valencians se situen al bell mig de la duali-

tat nord-sud. Tenim aspectes de tots dos blocs, dels septentrionals i dels meridionals. Justament per això, la societat valenciana està capacitada per a acollir i impulsar debats que acosten les ribes de la Mediterrània. Som al centre de les dues grans forces històriques, econòmiques i geogràfiques que han mogut aquesta part del globus. Tenim més de la primera, de la nord, però estem molt a prop del sud. A final del segle XIX, Vicent Blasco Ibáñez, l'insigne escriptor valencià, va deixar escrita a la seua novel·la *Flor de Mayo* la percepció que els mariners del Cabanyal-Canyamelar, el barri mariner de la capital valenciana, tenien de la costa d'Alger: «Para ellos, el norte de África era la *costa d'afora*, como si se tratase de la acera de enfrente, como quien dice a la pared de enfrente de aquella casa azul y mudable que tantas veces cruzaban



como pescadores». Aquesta percepció, dissortadament, està molt allunyada de la realitat actual. Caldrà, doncs, tendir nous ponts, establir nous lligams, compartir nous interessos. Els valencians som l'occident de la mar Mediterrània. Som una de les quatre voreres de què parlava Blasco. Ja fa uns quants anys, el professor de la Universitat d'Alacant Míkel de Epalza reflexionava sobre la idea que la cartografia habitual de la mar Mediterrània fomentava, literalment, menyspreus i incomprendensions i demanava un nou aparell cartogràfic per a refundar-hi unes noves relacions. No és una mala demanda i ens hi sumem amb aquest número. Al títol tradicional de la revista *Nexe*, li hem afegit un subtítol, *Mediterrani*, amb la qual cosa, el títol és tota una declaració d'intencions: *Nexe Mediterrani*. El lector trobarà articles de diferent

orientació i perspectiva, una característica que vol reflectir la pluralitat de l'enfocament general de la revista. El paper d'Espanya i dels valencians en l'àrea euromediterrània, les percepcions socials i culturals en aquest racó del món, els exemples de cooperació parlamentària euromediterrània, el paper de la UNESCO, la política de cooperació, els diversos models econòmics que hi són presents, etc. A més, aproximacions polítiques, dades econòmiques, reflexions culturals i quasi líriques, literatura en sentit pur... El número especial de *Nexe* sobre la Mediterrània forneix material per a la reflexió, per al debat i per a evitar el que Arcadi Oliveres, en el número 2 de la revista dedicada a l'economia valenciana, batejava, potser en un altre sentit però oportunament recuperat aquí, com a «fractura mediterrània».